

PÖYTÄKIRJANOTE

Maakuntahallitus

Sivu 1

§ 4

18.01.2016

§ 4 LAUSUNTO HALLITUKSEN LINJAUKSISTA ITSEHALLINTOALUEJAON PERUSTEIKSI JA SOTE-
UUDISTUKSEN ASKELMERKEIKSI

Asia Pääministeri Juha Sipilän hallitus on linjannut 20.10. ja 7.11.2015 tekemillään päätöksillä sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksen uudistamisesta sekä perustettavien itsehallintoalueiden määrästä ja aluejaosta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta, itsehallintoalueiden perustamista ja aluehallintouudistusta valmistellaan sosiaali- ja terveysministeriön ja valtionvarainministeriön yhteisessä hankkeessa, jota hallinnoidaan sosiaali- ja terveysministeriössä. Sosiaali- ja terveysministeriö ja valtiovarainministeriö pyytävät lausuntoa hallituksen linjauksista. Lausuntopyyntöön materiaalit löytyvät Internet-osoitteesta: <http://alueuudistus.fi/lausuntopyyntot>

Lausuntopyyntöön tulee vastata sähköisellä kyselyllä, jossa on kohdennettuja kysymyksiä hallituksen linjauksista. Lausunto (pätösasiakirja) toimitetaan sosiaali- ja terveysministeriöön (kirjaamo@stm.fi) 9.2.2016 mennessä.

Valmistelija KH/JV/LL/kr

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus päättää antaa seuraavan lausunnon koskien hallituksen linjauksia itsehallinto-aluejaon perusteiksi ja sote-uudistuksen askelmerkeiksi:

Kysymykset

1. Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajako-
on pohjalta. Onko nykyinen maakuntajako oikea peruste itsehallintoalueiden muodostamiselle?

Kyllä

Ei

Ei kantaa

2. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Itsehallintoalueiden perustaminen tukee hallitusohjelman tavoitteita julkisen hallinnon yksinkertaistamisesta ja keskittää toimintoja demokraattisesti johdetuille itsehallintoalueille. Uudistus on tärkeä etenkin pienille kunnille ja harvaan asutuilla alueilla sosiaali- ja terveyspalveluiden yhdenvertaisen saatavuuden, terveyserojen kaventamisen sekä kustannustehokkaan järjestämisen näkökulmasta.

Maakuntajako soveltuu Varsinais-Suomen itsehallintoalueen perustaksi, koska maakunnan väestömäärä, sen ennustettu kehitys sekä taloudellinen kantokyky ovat kestävä. Nykyinen maakuntajako uudistuksen pohjana merkitsee kuitenkin sitä, että tulevat itsehallintoalueet ovat asukasluvultaan ja taloudelliselta kantokyvyiltään hyvin erilaisia, eikä kaikkien

Pöytäkirjaotteen oikeaksi todistaa:

Turussa 25.1.2016

Pöytäkirjanpitäjä

maakuntien osalta em. tekijät ole riittävät itsehallintoalueille suunnitellun tehtäväkentän hoitamiseksi itsenäisesti.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta ja itsehallintoalueiden perustamista valmisteltaessa itsehallintoalue tulee käsitteenä ymmärtää taloudellisesti kantokykyisenä, päätöksentekoon kykenevänä ja taloudellisen vastuun päätöksistään kantavana alueellisena yksikkönä. Tämä tarkoittaa, että muodostettavien alueiden tulee kyetä toimimaan taloudellisessa mielessä tasavertaisesti ilman, että järjestelmään tarvitsee luoda itsehallintoalueiden perusajatusta heikentävää ja itsehallintoalueiden tosiasiallista valtaa oman alueensa kehittämiseen vähentävää tasausjärjestelmää. Itsehallintoalueella tulee olla paitsi päätösvalta, myös taloudellinen vastuu oman alueensa kehittämisestä. Itsehallintoalueiden muodostamisen ensisijaisena perusteena tulee olla alueiden riittävä väestömäärä sekä riittävä taloudellinen kantokyky.

Itsehallintoalueita muodostettaessa tulee huomioida alueiden perustamisen vaikutukset kansalliseen kilpailukyvyyn edistämiseen sekä alueiden elinvoimaisuuden turvaamiseen. Parhaiten tämä toteutuu muodostamalla taloudellisesti kantokykyisiä alueita ja kiinnittämällä huomio itsehallintoalueiden ja alueen keskuskaupungin väliseen työnjakoon ja yhteistyöhön. Suurten kaupunkien elinvoimaisuus hyödyttää koko itsehallintoalueen kilpailukykyä, ja se vaatii kaupunkipoliittisia toimia suurten kaupunkien elinvoiman, innovaatiokyvyn ja kestävyuden vahvistamiseksi. Suurten kaupunkien roolia osana itsehallintoalueita tulee edelleen tarkentaa.

3. Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettyjen kolmen itsehallintoalueen täytyy järjestää palvelut yhdessä sopimalla toisen itsehallintoalueen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on jatkossa maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Miten arvioitte tehtyä ratkaisua?

Nyt tehtävän ratkaisun pysyvyyden turvaamiseksi itsehallintoalueiden ja sote-palveluiden järjestämisaalueiden alueellinen rajausta tulee järjestää yhteneväisesti – päätös 18 itsehallintoalueesta ja 15 sote-palveluiden järjestämisaalueesta ei ole järjestelmän selkeyden ja kansalaisten vaikuttamismahdollisuuksien näkökulmasta johdonmukainen. Yhtenevä aluerajausta on tarkoituksenmukaista mm. itsehallintoalueiden päätöksentekojärjestelmän, taloudellisten näkökohtien ja sote-palveluiden järjestämisen näkökulmasta. Mikäli 18 itsehallintoalueeseen ja 15 sote-palveluiden järjestämisaalueeseen kuitenkin päädytään, väestömäärä ja sen ennustettu kehitys sekä taloudelliset edellytykset tulee olla perustana päätettäessä siitä, mitkä kolme itsehallintoaluetta järjestävät sosiaali- ja terveyspalvelut muiden itsehallintoalueiden kanssa.

4. Minkä kriteerien perusteella tulisi päättää siitä, mitkä kolme itsehallintoaluetta järjestävät sosiaali- ja terveyspalvelut muiden itsehallintoalueiden kanssa? Voit valita yhden tai useampia.

Väestömäärä ja sen ennustettu kehitys

Huoltosuhte ja sen ennustettu kehitys

Taloudelliset edellytykset

Mahdollisuudet varmistaa yhdenvertainen sosiaali- ja terveyspalveluiden saata vuus

Pöytäkirjaotteen oikeaksi todistaa:

Turussa 25.1.2016

Pöytäkirjanpitäjä

Mahdollisuudet varmistaa kattava sosiaali- ja terveystalvaeluiden saatavuus
Mahdollisuudet suunnitella ja toteuttaa toimiva palveluverkko
Mahdollisuudet toteuttaa kustannustehokas tuotantorakenne
Kielelliset erityispiirteet
Maakuntien välinen luontainen yhteistyö ja työssäkäynti- tai asiointisuunnat
Jokin muu, mikä?

5. Kaikki itsehallintoalueet tulevat tarvitsemaan yhteistyökumppaneita palveluiden järjestämisessä. Mikä tai mitkä ovat alueellenne luontaiset yhteistyösuunnat?

Varsinais-Suomen luontaiset yhteistyösuunnat sosiaali- ja terveydenhuoltoon liittyvissä kysymyksissä ovat vaativan erikoissairaanhoidon osalta Satakunta ja Pohjanmaa. Yhteistyön laajentaminen erikoissairaanhoidossa myös Kanta-Hämeen maakunnan lounaisosiin on Varsinais-Suomelle luontainen yhteistyösuunta. Vaativan erikoissairaanhoidon järjestämistä tulee jatkossakin ohjata keskitetysti kustannustehokkaiden rakenteiden ja alueellisesti tasapuolisten palveluiden turvaamiseksi.

Muissa nykyisten maakuntaliittojen tehtäväkenttään liittyvissä kysymyksissä sekä itsehallintoalueiden muuhun tehtäväkenttään liittyvissä asioissa luontaiset yhteistyökumppanit ovat Etelä-Suomen kasvavat maakunnat Uusimaa ja Pirkanmaa.

6. Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueille osoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi 1.1.2019 lähtien seuraavat tehtävät: pelastustoimen tehtävät, maakuntien liittojen tehtävät ja ELY-keskusten alueellisen kehittämisen tehtävät sekä lisäksi mahdollisesti ympäristöterveydenhuolto. Mitä muita tehtäviä olisi mielestänne tarkoituksenmukaista siirtää itsehallintoalueille?

Itsehallintojärjestelmän toimivuus tulee aluksi arvioida nyt esitetyllä tehtäväkentällä, johon kuuluvat pelastustoimen ja maakuntien liittojen tehtävät sekä ELY-keskusten alueellisen kehittämisen tehtävät, ja lisäksi mahdollisesti ympäristöterveydenhuolto. Tehtävien siirron valtion aluehallinnosta itsehallintoalueelle tulee tarkoittaa myös tehtäviin sisältyvän hallinnollisen päätösvallan täysimääräistä siirtoa. Kun järjestelmän toimivuus on varmistettu, voidaan itsehallintoalueille siirtää myöhemmässä vaiheessa myös muita sopivaksi katsottuja tehtäviä.

Maakuntajakoon pohjautuva itsehallintoaluejako tuottaa keskenään hyvin erilaisia alueita. Lainsäädännöllä tulee päättää itsehallintoalueelle osoitettavien tehtävien laajuuden reunaehdot, mutta itsehallintoalueella tulee olla päätösvaltaa sen vastuulle tulevista tehtävistä ja niiden järjestämistavasta. Tehtävien arviointi ja siirto itsehallintoalueille olisi helpompi toteuttaa maakuntajakoa laajemmille alueellisille kokonaisuuksille.

7. Millä keinoin tulisi varmistaa itsehallintoalueiden ja kuntien yhteys hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä?

Itsehallintoalueen ja kuntien välisen yhteistyön on rakennuttava selkeälle vastuunjaolle. Itsehallintoalueille on luotava toimivat yhteistyörakenteet ja suunnitelmat itsehallintoalueen

Pöytäkirjaotteen oikeaksi todistaa:

Turussa 25.1.2016

Pöytäkirjanpitäjä

ja kuntien toimialojen välille sekä tarvittavat taloudelliset kannusteet. Itsehallintoalueen ja kuntien väliseen kustannusten jakautumiseen ja ennakoitavuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

8. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen rahoituslinjauksesta.

Itsehallintoalueen toimintojen rahoituksesta olisi tarkoituksenmukaista päättää samassa yhteydessä kuin itsehallintoalueen muodostamisesta ja tehtäväkentästä, ja lisäksi toimintojen rahoituksesta on pyydettävä erikseen kuntien ja maakuntaliittojen lausunnot.

Lausunto lähetetään: Sosiaali- ja terveysministeriö

Päätös Esko Kiviranta ehdotti Juhani Pilpolan kannattamana lausuntoon seuraavat muutokset.

Vastaus kysymykseen 1: Kyllä

Vastaus kysymykseen 2: Poistetaan 2. kappaleen viimeinen virke sekä kappaleet 3 ja 4

Vastaus kysymykseen 3: Korvataan lauseella "Varsinais-Suomen itsehallintoalueen näkökulmasta on olennaista, että se itse järjestää sote-palvelut Varsinais-Suomen maakunnassa.

Vastaus kysymykseen 4: Lisätään kriteereihin "Mahdollisuus varmistaa yhdenvertainen sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuus".

Vastaus kysymykseen 6: Poistetaan toisen kappaleen viimeinen lause.

Puheenjohtaja Kanerva totesi, että keskustelussa on tehty pohjaehdotuksen vastauksiin edellä mainitut kannatetut muutosehdotukset ja teki seuraavat äänestys ehdotukset.

Vastaus kysymykseen 1

Ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA. Ne, jotka kannattavat Kivirannan/Pilpolan muutosehdotusta äänestävät EI. Äänestys ehdotus hyväksyttiin.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä ääniä annettiin seuraavasti:

Alatalo Juuso	JAA
Haijanen Pauliina	JAA
Heikkilä Lauri	EI
Kattelus Lauri	JAA
Kiviranta Esko	EI
Kurvinen Jani, 2. vpj.	EI
Lehtinen Riitta	JAA
Massinen Aimo	JAA
Nurmi Eija	EI

Pöytäkirjaotteen oikeaksi todistaa:

Turussa 25.1.2016

Pöytäkirjanpitäjä

PÖYTÄKIRJANOTE

Maakuntahallitus

§ 4

18.01.2016

Sivu 5

Nummentalo Juhani	JAA
Mäki-Punto-Ristanen Tarja	JAA
Pilpola Juhani	EI
Saario Mari	JAA
Rasi Jarmo	EI
Rinne Tarja	JAA
Haapakoski Juha	JAA
Vuola Hanna	EI
Kanerva Ilkka	JAA

Puheenjohtaja Kanerva totesi suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annetun yksitoista (11) JAA -ääntä ja seitsemän (7) EI -ääntä, jolloin pohjaehdotus on tullut maakuntahallituksen päätökseksi.

Vastaus kysymykseen 2: Poistetaan 2. kappaleen viimeinen virke

Ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA. Ne, jotka kannattavat Kivirannan/Pilpolan muutosehdotusta äänestävät EI. Äänestysehdotus hyväksyttiin.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä ääniä annettiin seuraavasti:

Alatalo Juuso	JAA
Haijanen Pauliina	JAA
Heikkilä Lauri	EI
Kattelus Lauri	JAA
Kiviranta Esko	EI
Kurvinen Jani, 2. vpj.	EI
Lehtinen Riitta	JAA
Massinen Aimo	JAA
Nurmi Eija	EI
Nummentalo Juhani	JAA
Mäki-Punto-Ristanen Tarja	JAA
Pilpola Juhani	EI
Saario Mari	JAA
Rasi Jarmo	EI
Rinne Tarja	JAA
Haapakoski Juha	JAA
Vuola Hanna	EI
Kanerva Ilkka	JAA

Puheenjohtaja Kanerva totesi suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annetun yksitoista (11) JAA -ääntä ja seitsemän (7) EI -ääntä, jolloin pohjaehdotus on tullut maakuntahallituksen päätökseksi.

Vastaus kysymykseen 2: Poistetaan kappaleet 3 ja 4.

Pöytäkirjaotteen oikeaksi todistaa:

Turussa 25.1.2016 Pöytäkirjanpitäjä

PÖYTÄKIRJANOTE

Maakuntahallitus

§ 4

18.01.2016

Sivu 6

Ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA. Ne, jotka kannattavat Kivirannan/Pilpolan muutosehdotusta äänestävät EI. Äänestysehdotus hyväksyttiin.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä ääniä annettiin seuraavasti:

Alatalo Juuso	JAA
Haijanen Pauliina	JAA
Heikkilä Lauri	EI
Kattelus Lauri	JAA
Kiviranta Esko	EI
Kurvinen Jani, 2. vpj.	EI
Lehtinen Riitta	JAA
Massinen Aimo	JAA
Nurmi Eija	EI
Nummentalo Juhani	JAA
Mäki-Punto-Ristanen Tarja	JAA
Pilpola Juhani	EI
Saario Mari	JAA
Rasi Jarmo	EI
Rinne Tarja	JAA
Haapakoski Juha	JAA
Vuola Hanna	EI
Kanerva Ilkka	JAA

Puheenjohtaja Kanerva totesi suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annetun yksitoista (11) JAA -ääntä ja seitsemän (7) EI -ääntä, jolloin pohjaehdotus on tullut maakuntahallituksen päätökseksi.

Vastaus kysymykseen 3.

Ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA. Ne, jotka kannattavat Kivirannan/Pilpolan muutosehdotusta äänestävät EI. Äänestysehdotus hyväksyttiin.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä ääniä annettiin seuraavasti:

Alatalo Juuso	JAA
Haijanen Pauliina	JAA
Heikkilä Lauri	EI
Kattelus Lauri	JAA
Kiviranta Esko	EI
Kurvinen Jani, 2. vpj.	EI
Lehtinen Riitta	JAA
Massinen Aimo	JAA
Nurmi Eija	EI
Nummentalo Juhani	JAA
Mäki-Punto-Ristanen Tarja	JAA

Pöytäkirjaotteen oikeaksi todistaa:

Turussa 25.1.2016

Pöytäkirjanpitäjä

PÖYTÄKIRJANOTE

Maakuntahallitus

Sivu 7

§ 4

18.01.2016

Pilpola Juhani	EI
Saario Mari	JAA
Rasi Jarmo	EI
Rinne Tarja	JAA
Haapakoski Juha	JAA
Vuola Hanna	EI
Kanerva Ilkka	JAA

Puheenjohtaja Kanerva totesi suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annetun yksitoista (11) JAA -ääntä ja seitsemän (7) EI -ääntä, jolloin pohjaehdotus on tullut maakuntahallituksen päätökseksi.

Vastaus kysymykseen 4

Maakuntajohtaja muutti pohjaehdotustaan siten, että kriteereihin lisätään: "Mahdollisuus varmistaa yhdenvertainen sosiaali- ja terveystalvelujen saatavuus"

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Vastaus kysymykseen 6

Ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA. Ne, jotka kannattavat Kivirannan/Pilpolan muutosehdotusta äänestävät EI. Äänestysehdotus hyväksyttiin.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä ääniä annettiin seuraavasti:

Alatalo Juuso	JAA
Haijanen Pauliina	JAA
Heikkilä Lauri	EI
Kattelus Lauri	JAA
Kiviranta Esko	EI
Kurvinen Jani, 2. vpj.	EI
Lehtinen Riitta	JAA
Massinen Aimo	JAA
Nurmi Eija	EI
Nummentalo Juhani	JAA
Mäki-Punto-Ristanen Tarja	JAA
Pilpola Juhani	EI
Saario Mari	JAA
Rasi Jarmo	EI
Rinne Tarja	JAA
Haapakoski Juha	JAA
Vuola Hanna	EI
Kanerva Ilkka	JAA

Pöytäkirjaotteen oikeaksi todistaa:

Turussa 25.1.2016

Pöytäkirjanpitäjä

PÖYTÄKIRJANOTE

Maakuntahallitus

§ 4

18.01.2016

Sivu 8

Puheenjohtaja Kanerva totesi suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annetun yksitoista (11) JAA-ääntä ja seitsemän (7) EI-ääntä, jolloin pohjaehdotus on tullut maakuntahallituksen päätökseksi.

Lisätietoja maakuntajohtaja Kari Häkämies, p. 044-2013204, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi,
kehittämispäällikkö Laura Leppänen, p. 040-7674364, etunimi.sukuni

Toimenpiteet:

Lähetetään sähköpostitse kirjaamo@stm.fi
Viite: STM068:00/2015

Pöytäkirjaotteen oikeaksi todistaa:

Turussa 25.1.2016

Pöytäkirjanpitäjä